

PHÒNG GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO

TRƯỜNG TIỂU HỌC

--- ❧ ✧ ❧ ---

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

MỘT SỐ KINH NGHIỆM LỰA CHỌN
PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC MÔN ĐẠO
ĐỨC LỚP 3 HIỆU QUẢ, NHẪM NÂNG CAO
CHẤT LƯỢNG HỌC TẬP CHO HỌC SINH
(Bộ sách Cánh diều)

Lĩnh vực: ...

Họ và tên tác giả:

Đơn vị:

Năm học: 20....- 20...

MỤC LỤC

1. MỞ ĐẦU	1
1.1. Lý do chọn đề tài:	1
1.2. Mục đích nghiên cứu:	2
1.3. Đối tượng nghiên cứu:	3
1.4. Giới hạn phạm vi nghiên cứu:	3
1.5. Phương pháp nghiên cứu:	3
2. NỘI DUNG	3
2.1. Cơ sở lý luận:	3
2.1.1. Mục tiêu của môn Đạo đức ở Tiểu học:	3
2.1.2. Mục tiêu môn Đạo đức lớp 3 được xác định cụ thể như sau:	4
2.1.3. Các phương pháp dạy học đạo đức lớp 3.	5
2.2. Thực trạng của việc dạy môn Đạo đức hiện nay.	6
2.3. Các giải pháp tổ chức thực hiện.	7
2.3.1. Giáo viên cần xác định rõ mục tiêu từng hoạt động của tiết dạy để lựa chọn phương pháp cho phù hợp.	7
2.3.2. Khi xây dựng thiết kế bài dạy, giáo viên phải hiểu dụng ý của từng bài tập trong sách giáo khoa để lựa chọn phương pháp thích hợp.	9
2.3.3. Tổ chức các hoạt động dạy học phải thiết thực, linh hoạt, không mang tính hình thức; biết phối hợp các phương pháp truyền thống và hiện đại.	11
2.3.4. Tổ chức và lựa chọn phương pháp phù hợp với đối tượng học sinh trong lớp nhằm phát huy tính tích cực của học sinh trong tiết học.	14
2.3.5. Tổ chức hoạt động ngoài giờ lên lớp (NGLL) theo chủ đề nhằm giáo dục kỹ năng sống cho học sinh.	15
2.3.6. Phối hợp với phụ huynh để giáo dục tình cảm, thái độ cho học sinh thông qua các bài học đạo đức.	16
2.4. Hiệu quả của sáng kiến kinh nghiệm:	17
3. KẾT LUẬN, KIẾN NGHỊ	18
3.1. Kết luận:	18
* Đối với công tác quản lý:	18
* Đối với giáo viên:	18
3.2. Kiến nghị:	Error! Bookmark not defined.

1. MỞ ĐẦU

1.1. Lý do chọn đề tài:

Thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ 8, Ban Chấp hành Trung ương khóa XI (Nghị quyết số 29- NQ/TW) về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu CNH- HĐH trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

Để thực hiện mục tiêu của Nghị quyết, Giáo dục phổ thông nói chung và Giáo dục Tiểu học nói riêng đã có nhiều chuyển biến về nhận thức, đổi mới phương pháp giảng dạy và cách đánh giá học sinh. Để nâng cao chất lượng giáo dục học sinh toàn diện, ngoài việc truyền thụ kiến thức, kỹ năng cho học sinh thì công tác giáo dục, bồi dưỡng năng lực và phẩm chất đạo đức cho các em là một vấn đề hết sức quan trọng được toàn xã hội quan tâm.

Muốn thực hiện được mục tiêu đó, cần được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước và của các ngành, các cấp. Trong đó, ngành Giáo dục là một trong những ngành chủ chốt, nhằm đào tạo đội ngũ cán bộ của đất nước vừa có tri thức và có phẩm chất đạo đức tốt. Do đó việc đầu tư vào ngành giáo dục là quốc sách hàng đầu không thể thiếu được qua mọi thời đại. Ở bậc Tiểu học, tất cả các môn học thì môn nào cũng quan trọng, nhưng riêng đối với môn Đạo đức là môn học hết sức cần thiết đối với lứa tuổi học sinh Tiểu học. Vì đạo đức là “Cái gốc” của con người. Khi sinh thời Bác Hồ đã dạy: **"Người có tài mà không có đức là người vô dụng, người có đức mà không có tài làm việc gì cũng khó "**. Ngày nay Đảng và Nhà nước ta cũng rất coi trọng việc giáo dục đạo đức trong trường học đối với học sinh mà định hướng cơ bản được thể hiện qua mục tiêu của giáo dục là: "Giáo dục và đào tạo thế hệ trẻ trở thành những người có tri thức vững vàng, có cơ thể khỏe mạnh và một tâm hồn trong sáng". Bởi môn Đạo đức góp phần làm cho học sinh thành con người có nhân cách phát triển toàn diện như: Hình thành và rèn luyện nề nếp ngay tuổi còn nhỏ, phong cách và tác phong làm việc khoa học, giáo dục ý chí những đức tính tốt. Nhằm xây dựng ý thức đạo đức (có tri thức đạo đức và niềm tin đạo đức) ... Để các em có những phẩm chất đạo đức quan trọng của

công dân Việt Nam.

Nội dung môn Đạo đức ở Tiểu học chính là các chuẩn mực hành vi đạo đức được thể hiện trong các bài đạo đức. Việc hình thành các chuẩn mực hành vi đạo đức này cần có sự phối hợp nhiều phương pháp và vận dụng các hình thức dạy học trong môn Đạo đức một cách thích hợp và hiệu quả.

Lựa chọn phương pháp và hình thức dạy học cho mỗi bài, cho mỗi hoạt động là những hoạt động sáng tạo của mỗi giáo viên trong quá trình lên lớp. Nhưng thực tế dạy học cho thấy, cùng một nội dung dạy học như nhau nhưng học sinh có hứng thú, có tích cực học tập hiệu quả hay không còn phụ thuộc vào việc vận dụng các phương pháp và hình thức dạy học của người thầy có phù hợp không. Do đó, việc lựa chọn và vận dụng các phương pháp và hình thức dạy học trong dạy học môn Đạo đức là hết sức quan trọng và cần thiết. Vấn đề này càng có ý nghĩa đối với học sinh các lớp Một, lớp Hai và lớp Ba. Nội dung môn học Đạo đức ở Tiểu học có tính đồng tâm nên các chuẩn mực hành vi đạo đức ở lớp 3 phản ánh các chuẩn mực hành vi đạo đức cần thiết nhất, phù hợp với lứa tuổi trong các mối quan hệ của các em với bản thân, với gia đình, nhà trường, cộng đồng và môi trường tự nhiên. Xuất phát từ kinh nghiệm thực tế giảng dạy của bản thân trong những năm qua, góp phần nâng cao chất lượng dạy học môn Đạo đức trong trường Tiểu học, giúp giáo viên có thêm kinh nghiệm trong việc lựa chọn phương pháp và hình thức dạy học môn Đạo đức tôi đã chọn đề tài: ***"Một số kinh nghiệm lựa chọn phương pháp dạy học môn Đạo đức lớp 3 hiệu quả, nhằm nâng cao chất lượng học tập cho học sinh"***.

1.2. Mục đích nghiên cứu:

Môn Đạo đức ở trường Tiểu học nhằm giúp học sinh:

- Có hiểu biết ban đầu về một số chuẩn mực hành vi đạo đức và pháp luật phù hợp với lứa tuổi học sinh lớp 3 trong mối quan hệ giữa các em với bản thân, gia đình, nhà trường, cộng đồng, xã hội. Môi trường tự nhiên và ý nghĩa của việc thực hiện theo các chuẩn mực đó.

- Đưa ra một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Đạo đức

tiêu cho từng hoạt động như sau:

Hoạt động 1: Học sinh kể về sự quan tâm, chăm sóc của hàng xóm, láng giềng dành cho mình. (*Thảo luận nhóm*)

Mục tiêu: Học sinh cảm nhận được những tình cảm và sự quan tâm, chăm sóc mà mọi người hàng xóm, láng giềng đã dành cho em, hiểu được giá trị của quyền được sống chan hòa, tốt đẹp với những người hàng xóm, láng giềng.

Hoạt động 2: Kể chuyện: Chú hàng xóm tốt bụng

Mục tiêu: Học sinh biết được những hành động tốt bụng, chu đáo của những người hàng xóm, láng giềng đến với bản thân mình.

KHÁM PHÁ

1. Kể chuyện theo tranh và trả lời câu hỏi

CHÚ HÀNG XÓM TỐT BỤNG

Hoạt động 3: Đánh giá hành vi

Mục tiêu: Học sinh bước đầu biết phân biệt các hành vi, việc làm đúng và chưa đúng trong việc hòa đồng, vui vẻ với hàng xóm, láng giềng.

Hoạt động 4: Tự liên hệ

Mục tiêu: Học sinh tự liên hệ bản thân kể việc làm hàng ngày thể hiện sự quan tâm, hòa đồng với mọi người hàng xóm, láng giềng của mình .

Hoạt động nối tiếp:

- Suu tầm các tranh ảnh, bài thơ, bài hát, ca dao, tục ngữ, các câu chuyện, ...về tình cảm đoàn kết, tốt đẹp của những người hàng xóm, láng giềng với nhau.
- Mỗi học sinh vẽ ra giấy một hàng động mà em cho rằng nó thể hiện tình cảm tốt đẹp, chan hòa giữa mọi người hàng xóm với nhau.

2.3.2. Khi xây dựng thiết kế bài dạy, giáo viên phải hiểu dụng ý của từng bài tập trong sách giáo khoa để lựa chọn phương pháp thích hợp.

Hiểu dụng ý từng bài tập trong sách khoa là hết sức cần thiết. Sách giáo khoa là cơ sở cho giáo xây dựng thiết kế bài dạy. Đương nhiên là giáo viên có thể sáng tạo trong việc các bài tập cho từng hoạt động. Có thể chọn bài tập sách giáo khoa hoặc không để phù hợp với đối tượng, phù hợp hoàn cảnh từng địa phương. Song, có thể khẳng định các bài tập trong sách giáo khoa là cơ sở ban đầu cho việc lựa chọn, là định hướng rất cần thiết cho mỗi giáo viên. Qua việc trao với anh chị em trong tổ khối, tôi nhận thấy đa số giáo viên lựa chọn với sách giáo khoa. Song khi thực hiện tôi chú một số yêu cầu sau:

- Đọc kĩ nội dung và yêu cầu từng bài tập.
- Xác định mục tiêu của từng bài tập trong hoạt động đó.
- Xác định xem bài tập đó có phù hợp đối tượng học sinh của lớp mình hay không? (Sách giáo khoa soạn chung cho cả nước nên không phải sẽ phù hợp tất cả vùng miền và mọi đối tượng học sinh).
- Chọn phương pháp dạy học nào cho thích hợp nội dung bài tập đó.
- Các đồ dùng dạy học cần thiết khi sử dụng bài tập này.

Ví dụ: Khi tôi dự giờ đồng nghiệp dạy **bài 10: Em xử lý bất hòa với bạn (trang 49 Đạo đức 3 bộ sách Cánh diều)**, có nội dung: Em hãy viết chữ Đ vào ô trống trước các việc làm đúng và chữ S trước các việc làm sai đối với bạn bè.

- a. Im lặng, không cãi nhau, tạm dừng cuộc tranh cãi.
- b. Bình tĩnh, làm rõ nguyên nhân bất hòa để hiểu nhau, thông cảm và bỏ qua

góp phần thực hiện mục tiêu bài học. Người giáo viên phải chú trọng đến từng hoạt động dạy học và hiệu quả của các hoạt động đó trong tiết học. Muốn vậy, cần chú ý tổ chức các hoạt động có hiệu quả, không mang tính hình thức. Song trong thực tế, một số giáo viên chưa làm được điều này, nhiều hoạt động dạy học vẫn mang tính hình thức. Khi xác định mục tiêu hoạt động, giáo viên còn lúng túng. Có giáo viên còn lạm dụng các phương pháp dạy học hiện đại. Hiện nay, giáo viên lại xem nhẹ các phương pháp truyền thống như: Nêu gương, khen thưởng. Có quan điểm cho rằng phương pháp dạy học hiện đại thì tốt hơn. Do đó, khi dự giờ đồng nghiệp, tôi thường thấy họ sử dụng nhiều các phương pháp hiện đại như: Đóng vai, thảo luận nhóm, Tiểu phẩm, ... Có tiết học chỉ có 3 hoạt động thì giáo viên đã có 2 hoạt động sử dụng phương pháp Thảo luận nhóm, kể cả những nội dung đơn giản không cần sự hợp tác học sinh vẫn có thể giải quyết được. Vai trò cá nhân bị lu mờ và một số học sinh khá giỏi hoạt động hết công suất (hết kiểm tra bài cũ, trả lời câu hỏi lại làm nhóm trưởng chỉ đạo hoạt động nhóm lại báo cáo kết quả thảo luận, sắm vai,...). Trong khi đó một số học sinh yếu thì không có cơ hội tham gia các hoạt động học tập mà lẽ ra đối tượng này cần được thầy cô chú ý hơn trong tiết học.

Ví dụ: Khi dạy bài 3: Em quan tâm hàng xóm láng giềng (trang 18 Đạo đức 3 bộ sách Cánh diều), có giáo viên đã cho học sinh thảo luận nhóm trong hoạt động như sau:

Hoạt động: Em hãy cùng trao đổi với các bạn trong nhóm bày tỏ thái độ của mình đối với các quan niệm có liên quan đến việc quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng (tán thành hay không tán thành...)

- a. Hàng xóm tắt lửa, tối đèn có nhau.
- b. Đèn nhà ai, nhà nấy rạng .
- c. Quan tâm giúp đỡ hàng xóm láng giềng là biểu hiện của tình làng nghĩa xóm.
- d. Trẻ em cũng cần quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng bằng các việc làm phù hợp với khả năng.

Như vậy, phương pháp thảo luận nhóm đã bị lạm dụng trong việc tổ chức các hoạt động dạy học của giáo viên. Học sinh sẽ trở nên nhàm chán với việc thảo luận nhóm không cần thiết này và trong khi nhóm trưởng làm việc liên tục như đã nói ở trên thì một số học sinh yếu, nhút nhát gần như bị bỏ rơi, tạo ra sức ỳ ở đối tượng này. Hơn nữa, với bài tập 3 có nội dung: "**Hãy bày tỏ sự đánh giá của em về các ý kiến**" thì không cần phải thảo luận nhóm vì đây phải là ý kiến, thái độ của mỗi cá nhân. Với hoạt động trên, giáo viên chỉ nên tổ chức cho hoạt động cá nhân (mỗi học sinh đều giơ thẻ màu để cho biết mình tán thành hay không tán thành với mỗi ý kiến). Có như vậy, sẽ không gây sự nhàm chán trong học sinh, mỗi hoạt động sẽ không mang tính hình thức và trở nên hiệu quả hơn.

Việc phối hợp sử dụng các phương pháp dạy học hiện đại và phương pháp truyền thống là cần thiết. Tôi nhận thấy một số bài dạy cần phối hợp sử dụng phương pháp truyền thống sẽ hiệu quả hơn như trong các tiết dạy sau:

- **Sử dụng phương pháp động não** trong bài: Giữ lời hứa (bài 2), Chia sẻ vui buồn cùng bạn (bài 5).

- **Sử dụng phương pháp kể chuyện** trong các bài: Giữ lời hứa (bài 2) Kể chuyện: "Chiếc vòng bạc".

- **Sử dụng phương pháp đàm thoại** trong bài 7: Quan tâm, giúp đỡ hàng xóm láng giềng.

- **Sử dụng phương pháp đóng vai** trong bài 5: Chia sẻ vui buồn cùng bạn.

CHỦ ĐỀ: **QUAN TÂM HÀNG XÓM LÁNG GIỀNG**

Bài 3 **EM QUAN TÂM HÀNG XÓM LÁNG GIỀNG**

MONG ĐỢI

Học xong bài này, em sẽ:

- ★ Nêu được một số biểu hiện của việc quan tâm đến hàng xóm láng giềng.
- ★ Biết vì sao phải quan tâm đến hàng xóm láng giềng.
- ★ Quan tâm đến hàng xóm láng giềng bằng những lời nói, việc làm phù hợp.
- ★ Đồng tình với những lời nói, việc làm tốt; không đồng tình với những lời nói, việc làm không tốt đối với hàng xóm láng giềng.

KHỞI ĐỘNG

Giới thiệu về một người hàng xóm của em

2.3.4. Tổ chức và lựa chọn phương pháp phù hợp với đối tượng học sinh trong lớp nhằm phát huy tính tích cực của học sinh trong tiết học.

Ngoài việc bám vào mục tiêu, nội dung bài học để giáo viên lựa chọn phương pháp phù hợp thì giáo viên phải đưa ra các hình thức dạy học phù hợp với đối tượng học sinh trong lớp để phát huy tính tích cực học tập của các em và tạo cho không khí tiết học thoải mái, thân thiện như hình thức học cá nhân, học theo nhóm, phương pháp điều tra, dự đoán, sắm vai...

- Hình thức học cá nhân: Giúp học sinh rèn kỹ năng tư duy độc lập, để các em nêu lên ý kiến của mình trước lớp và có khả năng lập luận để bảo vệ ý kiến của mình nêu ra là đúng hay sai. Hình thức này áp dụng cho các bài tập có nội dung như: Bày tỏ ý kiến, liên hệ bản thân, trò chơi phóng viên ...

- Tổ chức học nhóm: Ngoài việc học nhóm giúp các em trao đổi để tìm ra

LIÊN HỆ TẢI MẪU

ZALO: 0833206833

Nội dung: Tải mã skkn *****

Phí tải: 100.000 VNĐ

Chỉ nhận thanh toán qua STK

